

Модерна журналістика потребує нової науки про неї

Вихід у світ нового тому «Наукових записок Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка» – це завжди важлива подія для всіх науковців у галузі медійної діяльності. Редколегія видання повсякчас намагається представляти найрізноманітніші та найактуальніші розвідки у царині соціальних комунікацій. Одночасно стараємось репрезентувати якомога ширшу географію журналістикознавчих шкіл України та ознайомлювати читачів із досягненнями закордонних науковців.

В основу цього тому лягли матеріали міжнародної наукової конференції «Українські медіа в європейському інформаційно-комунікаційному просторі: історія, стан, перспективи», що проходила 16–17 жовтня 2014 р. на базі відділення журналістики Ужгородського національного університету. Однак у цьому номері «Наукових записок» відображено певним чином більшість медійної наукової проблематики, над якою працюють науковці нашої держави. А це важливо ще й тому, що соціальні комунікації за своєю природою є формою суспільної взаємодії, пов'язаної з наданням інформаційних послуг населенню, пропагуванням системи цінностей, агітуванням за новий спосіб життя, вихованням дітей, просвітою народу, залученням до купівлі товарів і послуг, виборів народних депутатів тощо. Згадану та незгадану, але від того не менш актуальну тематику зацікавлений читач може віднайти в наукових статтях, що вміщені в цьому томі.

Перші десятиліття ХХІ ст. яскраво засвідчили, що журналістика як суспільний феномен надзвичайно швидко трансформується й при цьому активно використовує новітній технічний інструментарій. Через це стрімкість реакції суспільства на оприлюднену інформацію досягла небачених результатів. Новітні електронні ЗМІ мають такі колосальні можливості передачі будь-якої інформації до реципієнтів і здатні чинити на них такий вплив, що вже й самі поняття «медіа», «соціально-масова комунікація» набувають нового змісту та смислу.

Сучасна журналістика – це перш за все якісно інший, модерний вид інформаційного простору, який вимагає від науковців не лише ґрунтовних теоретичних знань, але й добрих практичних умінь. Трансформаційні процеси в медійній галузі неабияк посилюють її вплив практично на всі сфери людської діяльності.

Трагічні суспільно-політичні події, які пережила й переживає наша держава за рік, що минає, не могли не позначитися на розвідках науковців-медійників. Проблеми інформаційної агресії, медіаторизму, інформаційної війни, об'єктивності викладу фактів, патогенної інформації, воєнної журналістики стали, як ніколи, актуальними. Парадоксально, але саме катастрофічні явища в суспільстві ще більше змобілізували журналістикознавців. Якщо ще кілька років тому можна було говорити про те, що українська наука про ЗМІ та медійна практика здебільшого орудують у площинах, які нечасто перетинаються, то сьогодні можемо бачити, що більшість проблем, які розв'язують дослідники, щільно пов'язані з конкретною соціально-комунікаційною діяльністю «польових» журналістів. Усе це дає підстави стверджувати, що українська медійна галузь увійшла в нову фазу свого розвитку, яка характеризується тіснішою теоретико-практичною взаємодією.

Надзвичайно швидка модернізація медіасфери, трансформація інформаційного простору, розширення структури ЗМІ, народження в суспільстві нових медіафункцій, поява нових і реанімація призабутих медіаявищ та багато інших як академічних, так і суто практичних проблем постають перед українськими журналістами-науковцями та медіаосвітою як нові виклики та завдання, котрі доведеться вирішувати так само швидко й активно, але, щонайголовніше, – якісно. Отже, нинішня модерна журналістика потребує від науковця прагматичного підходу з прицілом не лише на теоретичне узагальнення, але й на конкретний практичний результат.

*Володимир Різун,
головний редактор часопису, д-р філол. наук, професор*